

Abonamintul

Pentru monarhie:
Pre an 6 fl., 1/2 an 3 fl., 1/4 an 1 fl. 50 cr.
Pentru străinătate:
Pre 1 an 18 frs., 1/2 an 9 frs., 1/4 an 4 frs. 50 cm.
Fóea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescă-politică.

Insertiuni

Un şir garmond:
odată 7 cr., a doua óra 6 cr., a treia óra 5 cr.,
şi de fie care publica-
ţiune timbru de 30 cr.

Totú ce privesce fóea
să se adreseze la «Re-
dactiunea şi Admini-
straţiunea Unirii»
în
Blaşiu.

Anul III.

Blaşiu 11 Martie 1893.

Numérul 10.

Convocarea Sinodului electoral.

Circulara pentru convocarea Sinodului, ce va avé să alégă pre viitorul nostru Mitropolit, a ajuns deja la cunoştinţa clerului şi poporului nostru arhidieceşan.

De un act atát de momentos, cum este circulara acésta, trebuie să ne ocupăm şi noi, parte pentru că tracteză despre o cestiune vitală a bisericeii noastre, parte pentru că o fóe românească ascrie acest act intenţiunii, carl nu se potú scóte nici din contextul lui, nici din vederile factorilor, carl l'au formulat după o matură şi scrupuloasă cumpénire.

Este vorba despre cele publicate de „Gazeta Transilvaniei” în numérul 33 din a. c. la loc de frunte.

Acéstă fóe nu observă nici măcar bunăcuviinţa de a considera acest act de un product al Consistoriului arhidieceşan şi al Vicariului capitular subscris la calcăiul actului, ci caută pre auctorul lui în persóna notariului consistorial, numai că să pótă lovi în acesta, deşi cauza acésta este de o ordine cu multă mai înaltă şi serioasă, decât să fie ertat unei foi româneşti a o dejosi la astfel de personalităţi copilăresc.

Şi pre cândú „Gazeta” presentă pre notariul consistorial ca pre un omú „fără greutate”, ca şi cândú ómenii s'ar măsura cu chilo, pre atunci, ca să

nu-i lipsescă nici aci contradicerea, atribue aceluiaşi notariu o greutate şi influinţa atát de mare, încát elú singur a putut impune Consistoriul, va să dícă la o mulţime de bărbaţi consumaţi în guvernarea arhidieceşei, unú „curentú unilateralú”.

Acele *dece şiruri* dintr'unú circularú tipáritú pre aprópe cincí pagine mari, în carl Consistoriul reamintese perderea unú Archiereú, ce a guvernát biserica noastră aprópe 25 ani, i-se parú „Gazeta”, „*elogiuri lungi*” şi „*apologii escesive*”, şi fiindú că în *dece şiruri* nu se pótă spune tótă activitatea desvoltată de Mitropolitul Vancea în tóte direcţiunile vieţii noastre bisericesc, „Gazeta”, — ca să lovescă şi aci în unú Archiereú reposatú, párinte prea bunú şi domnilorú dela fóea braşóvená, — îndatá accentuează, că pentru aceea nu se face amintire despre meritele acelu Mitropolit cu privire la autonomia bisericeii noastre, pentru că nici Consistoriul nu „*atribue decedatului Mitropolit meritul de a fi apărátă autonomia bisericeii de Alba-Iulia*”.

Dacă Consistoriul ar fi voitú să desorie activitatea Mitropolitului Vancea şi cu privire la autonomia bisericeii noastre, ar fi avutú de bună samă ce să reamintescă cu laudă despre acelu Archiereú. Cetitorii nostri o sciú acésta, şi ar puté să o scie şi „Gazeta”, dacă ar voi să fie primitóre de adevérú, şi dacă din nefericire nu i-ar lipsi aprópe de totú vederea limpede în cestiunile bisericesc, de carl se ocupá tocmai acum,

cândú mai mare lipsă este a se ocupa de cestiunile politice, ce ţinú în fervere continuá pre toţi Români.

Nu vremú să mai repeţimú cele ce le-amú scrisú despre activitatea Mitropolitului Vancea pre terenulú autonomiei bisericesc, dar unú lucru trebuie să-lú amintimú aci, ca să se vadă, câtá recunoştinţa meritá Mitropolitul Vancea şi în punctulú acesta.

Toţi sciú, că una dintre plângerile grave ale clerului şi poporului nostru la anul 1868 era aceea, că se aflá încă credincioşi greco-catolici, carl şi după reactivarea Mitropoliei greco-catolice apelaú la primatele din Strigoniú. Ei bine, abusulú acesta, atát de vătămătorú pentru autonomia bisericeii noastre, numai Mitropolitul Vancea l'a cassatú, şi totú elú s'a îngrijitú prin canónele sinódelorú provinciale, ca chiar şi apelaţiunile făcute dela scaunulú mitropolitanú la s. Scaunú apostolicú alú Romei să nu se judece în Roma, ci aci acasă prin vre unulú dintre episcopii provinciei mitropolitane în calitate de delegatú apostolicú.

Étá dar unú succesú mare pre terenulú autonomiei noastre, care Consistoriulú putea să-lú amintescă cu cele mai „lungi elogiuri” şi „apologii escesive şi ostentative”, dacă, precum se exprimá „Gazeta”, Consistoriulú ori notariulú lui ar fi avutú „*intenţiunea invederatá de a influinţa în o direcţiune anumitá asupra spirítelorú clerului pentru nisce candidaţi eventuali de aceeaşi idei în*

Feuilleton.

Slujba cea mai înaltă.

O istorie din Spania.

Era frumoasă şi plăcută micuţa Carmen. Tatálú sêú era unú oficialú séracú, dar l'ei desmierda şi resfáta fata totuşi așa de tare, ca şi cândú ar fi o contesá. Mamá-sá în desértăciunea sa cea díj samá afará dícea de multe ori: „Carmen trebuie să se mărite după unú prinţú.”

Dar sermana muíere muri fără de a se fi aşedatú cu fata sa într'unú palatú. Acuşi muri şi bárbatulú ei, şi Carmen se trezi numai, că în vrístá de doispredece ani a ajunsú orfaná.

Parochulú dela biserica sântel cruci îi era unchiú. Elú o luá întru ale sale şi o crescu cu tótă grijea şi iubirea, la care se simţia datorú pentru nefericirea ei şi pentru frumseta ei trupescá şi sufletescá.

Dorulú, nu de a se face o prinţesá, dar totuşi de a fi cu vremea ceva mai multú decâtú nepóta seracá a unú parochú, — dorulú acesta era singura greşelá mai mare a fetiţei.

Într'o dí máneará la prándú şi cireşe. Cândú voi parochulú să íea din ele, Ciriaca, soţia crásniculú, carea era atotputernicá în gastronomia casei parochiale, îi prinse mâna, luá blidulú şi díse: „Rogu-te, párinte, numai pre o clipitá! Am să numărú cireşele.”

„Dar de ce?”

„Las numai! Sciú eú, de ce.”

„M'así prinde, că Ciriaca vre să câştige în loterie cu numărulú cireşelorú,” observá parochulú suridéndú.

„Suntú 165,” díse Ciriaca, „de cincí ori ani Mántuitorulú. Numai de así puté pune mâna pre unú losú cu numărulú acesta!” Şi cândú vedú, că parochulú o ríde, continuá: „Da, rídi numai! Sosi-va acuşi díua, cândú ímí va veni mie rídulú să rídu.”

„Dar pentru Dumneđéú, nu crede în boscóne, Ciriaco,” îi díse parochulú.

„Are dreptate unchiulú,” díse Carmen.

„Ce sciú tu, gáscuţo?” îi replicá Ciriaca.

Dupá ce se sculará dela masá, şi parochulú se duse din chilie, díse Ciriaca cátrá Carmen: „De cumva voiú puté să aflú încá unú numărú, atunci voiú avé bani ca plevea.”

„Şi care este numărulú acela?”

„Numérulú treptelorú dela turnulú bisericeii sântel cruci.”

„Şi cine ţi-a împártăşitú, că vei câştiga cu numărulú acela?”

„O ţiganá.”

„Şi de ce nu cercá ea însáşi să afle numărulú acela şi să câştige cu elú?”

„Nu o ar lása nimeni în turnú.”

„Apoi să întrebámú dar pre unchiulú. Elú trebuie că scie numărulú treptelorú.”

„Nu, nu mé încredú în nimeni. Dacă así greşi numărulú şi numai cu unulú, atunci rémasú bunú câştigú! Trebuie să le numărámú chiarú noi însi-ne. Sciú ce, micuţa mea? Spune unchiulú, că dorescú să te suí în turnú, ca de acolo să privescú Madridulú.”

Unchiulú chiarú vinia să trecá prin chilie.

„Unchiule dragá,” îi díse Carmen, „fost'ái vre-o datá în turnulú bisericeii noastre?”

„De câte ori!”

„O, ce privilejste minunatá trebuie că ţi-se oferese acolo!”

„Firesce! Dór turnulú acesta e zidirea cea mai înaltá în totú Madridulú, şi de acolo din înálţimea lui veđi trei provinţiú.”

„O, ce plăcere! Lási-mé, să mé suiú în elú cu Ciriaca?”

„Dacă se încrede în picioarele sale, suí-ţi-vé cu Dumneđéú.”

privința guvernării bisericești, precum le-a avut decedatul Mitropolit Vancea.

O astfel de „intențiune învederată“, un astfel de „neastîmpăr de a influința asupra conștiinței alegătorilor“ numai omeni malițioși pot vedea în circulara Consistoriului. Așa ceva nu i-a trecut nimănui prin minte. Consistoriul în cele de ce șiruri n'a intenționat altceva, decât să aducă tributul său de recunoștință și pietate față cu un Mitropolit „bun și marinos“, în locul căruia se invită Clerul a-și alege altă arhierie. Astfel de reamintiri au fost și mai înainte obișnuite, precum dovedesc actele sinodelor electorale din trecut.

Se înțelege dela sine, că Consistoriul, când a îndeplinit actul său de bunăcuviință față cu un repositat, și de pietate și recunoștință față cu un Arhierie vrednic, nu a numărat cuvintele, de cari s'au folosit alții la asemenea ocaziuni în trecut, căci nu i-a putut trece prin minte, că se vor mai afla omeni, cari să se acațe și de astfel de lucruri, nici nu a cerut mai înainte sfatul „Gazetei“ cu privire la elogiul, ce trebuia să se facă Mitropolitului Vancea, pentru că Consistoriul nu măsură pre bărbații mari ai bisericii noastre cu micimea unor omeni, cari cu atâta cinism vatămă neconținut simțimintele de pietate și recunoștință ale Românilor greco-catolici față cu Mitropolitul Vancea.

Să presupunem — ceea ce altcum nu concedem — că prin cuvintele „zelu apostolic pentru înflorirea santei biserice“ Consistoriul a voit să laude zelul Mitropolitului Vancea pentru întărirea și lățirea santei uniri, sau, cum se exprimă „Gazeta“, „zelul de propagandă“. Noi nici în cazul acesta nu vedem nimica în circulara Consistoriului, ce ar putea detrage fie Mitropolitului Vancea, fie aceluiași Consistoriu.

Ori ce societate — fie chiar și numai un institut de credit și economii — se silește a se întări și a se lăți, și până când o face acesta cu mijloace oneste și fertate, nimeni nu-i poate face imputare.

Ore „Gazeta“ nu se încercă a face propagandă pentru ideile sale și nu se silește a-și câștiga mulți aderenți? Și cine i-ar lua-o acesta în nume de rău, dacă ar face-o cu mijloace cinste, luminându publicul despre adevărul și temelnicia principiilor sale, ér nu batjocorind în continuu biserica catolică, cu care s'a unit o parte mare dintre Români, nici pogrindind memoria unui bărbat ca Mitropolitul Vancea, pre care toți Români cinstiți fără deosebire de confesiune îl amintesc în toate zilele și cu toate ocaziunile cu mai mari elogiuri, decât cele cuprinse în cele de ce șiruri ale circularii?

Sânții apostoli nu au voit ore să întorcă totă lumea la creștinismul adevărat? Ér Mântuitorul lumii nu ne-a poruncit, să învățăm toate poporele, ca să țină toate cele ce ni-le-a poruncit el nou? Și nu a întemeiat El o singură biserică pentru toate poporele de pre fața pământului?

Așadar când un Arhierie zelează cu mijloace oneste și fertate pentru lățirea și întărirea santei uniri, nu numai nu trebuie condamnat, ci trebuie laudat, pentru că el și-a împlinit prin acesta o sântă datorință.

Noué ne-ar plăce, să ni-se arete, că ore este în lume macar și numai o „sectă“, care să nu se silească a-și câștiga aderenți?

De se află vre-una, în care s'ar fi stinsu acel zel, atunci putem sci cu siguritate, că aceea și-a dictat sentința de morțe.

„Gazeta“ nici de astă-dată nu și-a putut ascunde disprețul, ce-l nutrește pentru „institutele Romei“.

Toți Români sci, ce merit au acele institute pentru redșteptarea și cultura noastră națională, și nu este popor civilizat, nu numai în Europa, ci și în America, care să nu-și crească o parte din clerul său în „institutele Romei“. Ceea ce prețuesc toate poporele culte, singură „Gazeta“ desprețuesce.

De unde deducem, că disprețul acesta, atât de contrar simțului comun al tuturor poporelor culte, este un fel de rugină fanariotică, de care foa brașovenă nici până astăzi nu s'a putut spela. Noi nu vrem să-i stricăm voea și gustul. Suntem însă în drept a pretinde, că dacă își manifestă în continuu acel dispreț, cel puțin să nu aștepte elogiuri dela „Unirea“ din Blăși, nici spriginul moral și material al Românilor uniți cu Roma, pre care noi o venerăm ca pre legă-nul națiunii, credinței și culturii noastre.

„O a doua parte greșită a circularii este“ după „Gazeta“ aceea, că Consistoriul „a cerut dela Ministeriu, ca toți alegătorii să voteze pentru trei candidați“.

Noi însă credem, că tocmai această parte dovedește, că Consistoriul a fost la înălțimea chemării sale.

Înainte de toate trebuie să observăm, că Consistoriul a cerut dela Maiestatea Sa, ca să dispună completarea scaunului mitropolitan prin alegere, va să dică nu prin candidare, ceea ce se poate vedea chiar și din contextul circularii. După ce însă Maiestatea Sa a dispus, ca completarea scaunului mitropolitan să se facă nu prin alegere, care involve prezentarea unei singure persoane spre întărire, ci prin candidare de trei persoane, ca și în anul 1868, și după ce această hotărîre preainaltă cel puțin pentru cazul prezent nu se mai putea delătura, nimic nu putea fi

Încă în după amea aceea se suiră în turnu. Ciriaca făcea la fiesce care treptă o trăsătură pre o hârtie. Și ajunseră chiar de-asupra.

„O, cât de minunat!“ eschemă Carmen vedându la picioarele sale Madridul și juru împrejur podelul frumos. „De aci vedem lumea întrégă!“

„Nici macar Spania întrégă!“ dîse Ciriaca.

„Și preste țara asta mare și frumoasă împărătesce regina Isabela?“

„Și dincolo departe preste marginile țerei.“

„Cât de fericită poate să fie!“

În anul alu șesepredecelea Carmen a ieșit din copilărie. Eră una dintre fetele cele mai frumoase ale Madridului.

Unu tineru frumusel cu unu esterioru modest se arăta pre stradă și privia pare că cu de-adinsul la feresta ei. Micei Carmen nici nu-i plăcea totu lucrul. Ea la unu timpu anumitu se imbrăca și iesia pre balcon și de acolo răspundea cu suris la surisul tinerului.

Parochul le-a dat de urmă și într'o di a chemat pre nepota-sa la sine. „Carmen dragă, i-a dîs, „tu sci, că te iubesc ca unu părinte și-ți doresc, să fi fericită. Cine e tinerul acela, care se preumblă pre dinaintea casei?“

Carmen roși ca racul și cerca să dică, că nu scie nimica de esistența unu tineru, care se preumblă pre dinaintea casei.

„Vino încoi, nepotică dragă, și-mi spune adevărul și nu-ți fie rușine. O iubire curată dor nu e de așa, ca omul să se rușineze de ea. Spune-mi, place-ți de tinerul acela?“

„Da, unchiule.“

„Și sci tu, ce fel de profesie deprinde?“

„Ba, unchiule, nu sci nimica despre el.“

„Dar cum se chemă?“

„Nu sci, unchiule.“

„Las, că-i voit afla eu numele. De cumva e vrednic de tine, ai să te măriti după el. Tu ești seracă, și când mi-ai închide ochii, nu sci, cui i-s'ar mai face milă de tine.“

În ziua următoare parochul putu împărtași nepotei sale, că adoratorul ei este unu prea diligent și onestu croitoru, și că a vorbit cu el.

Carmen tăcea. Era gânditoare, ai pute dice, că era chiar tristă.

„Ce te-a supărat, Carmen?“ întrebă unchiul ei. „Dor nu-ți mai place de el?“

„Ba mi place, dar unchiule, unu croitoru —“

„Fetulu meu, tu nu ești o contesă. Ai lipsă de unu omu sirguinciosu, care să te iubească și să-ți porțe grijea. Ai face rău, dacă l'ai corfa, pentru că e profesionistu.“

„Ai totă dreptatea, unchiule.“

„Așa dar Duminecă va veni, să te petescă.“

În ziua următoare Carmen ieși la preumblare cu Ciriaca afară din cetate. Ciriaca număra, de câte ori strigă unu măgari

cele două vocale cunoscute. Ciriaca voia să combineze numărul pentru unu câștig în loterie. Într'aceea se apropiă de Carmen o țigăna bătrână și sdrențosă și o agră dicendă: „Angeraș buclat, mai strălucitoru decât aurulu sora, tu trebuie să ai parte de unu rar noroc. Vrei, să-ți spună viitorulu sermana țigăna, carea cunoște inimel?“

Carmen nu voia să stea de vorbă cu țigana, și acesta era să se ducă fără de nici o ispravă. Dar când observă pre Ciriaca, i-se însenină fața, și graful îi porni din nou.

„Nobilă domnă, scutitoare a sermanei țigane! Dumneșu te aduce pre mânia ta, ca să pot da de noroc acestu trandafir.“

„Firesce! I-ai ghei întocmai ca și mie cu treptele din turnu.“

„Cum, nobilă domnă? Dor n'ai câștigat?“

„Nici un ban.“

„Atunci îți jor pre toate stelele cerului, că n'ai numărat bine treptele.“

„Ba le-am numărat dela cea dintăiu până la cea din urmă.“

„Firesce! Dar sermana țigăna și-a spus, să le numeri dela cea din urmă până la cea dintăiu.“

Mintea Ciriacei stătu în loc la aușul acestor cuvinte.

„Și acum pot da de noroc acestei flor de persecă?“

„Întru numele Domnului.“

„Dar Ciriaco!“ dîse Carmen scoțendu-și mâna dintre degetele negre ale țiganei.

Dar Ciriaca era pre partea țiganei.

mai naturală, decât aceea, ca Consistoriul să insiste cel puțin pre lângă o candidare făcută în forma, ce o pretindă sântele canone și însăși natura lucrului. Că natura lucrului și sântele canone pretindă, să se facă candidarea așa, încâtă fiesce care candidat să intrunescă *majoritatea absolută* a alegătorilor, acésta o știu foarte bine cetitorii „Unirii” din cele ce le-am publicat mai cu samă în numărul 3 din a. c. Nu a cerut decî Consistoriul lucruri „*fără de fundament*”, cum se exprimă „Gazeta”, ci a cerut lucruri, cari sunt întemeiate în sântele canone, de cari trebuie să țină contul un Consistoriu, și a dorit să se facă aceea, ce pretinde natura lucrului și se practică și pre airea, unde candidarea se face cum se cade. Și dacă eram norocoși să obținem acésta, atunci nu am căuta astăzi cu îngrijire în fața alegerii proxime, căci s'ar fi validat deplină voința clerului, precândă candidarea după procedura observată la alegerile premergătoare ne pôte duce și la acela rezultat, ca să fie între candidați și prin urmare să obțină denumirea de Mitropolit și vre-o persoană, pre care *majoritatea* Clerului alegătoriu nu o dorește, și acésta se va întâmpla mai virtos atunci, dacă clerul nostru nu se va sci desbrăca de ori ce interese particulare și ridicându-se la înălțimea intereselor mari ale sântei biserice și avându în vedere numai mărirea lui Dumnezeu și viitoriul sântei Uniri, nu va întocmi astfel lucrurile, încât nimeni din aceia pre cari *majoritatea* Clerului alegătoriu nu-i dorește, să nu obțină atâtea voturi, câtă să pôtă intra între candidați.

Acésta va fi problema Clerului nostru la proximalul Sinod electoral, ér nu „*revocarea bisericei noastre unite la vechea ei autocefalie*”, precum dorește „Gazeta”.

Multă am stată pre gânduri, când am cetit în „Gazeta” despre „*revocarea bisericei noastre unite la vechea ei autocefalie*” într'ună sinod electorală, și ne-am întreată, că ce va mai fi însemnându și acésta frasă aruncată fără nici un înțeles pre hârtie?

Pôte că „Gazeta” vre să ne îndemne, ca să nu mai recunoscem primatul de jurisdicțiune al Papei. Dar atunci biserica noastră cum va mai fi unită cu biserica Romei? Căci unirea consistă tocmai în profesarea aceleiași credințe cu biserica Romei și în recunoscerea primatului de jurisdicțiune al Pontificelui.

De altă parte ne-am întreată, că ore esistat'a vre-odată în *biserica unită* românească o astfel de „autocefalie”, încât acésta biserica să nu fi recunoscută preste sine pre nimeni mai mare? Și am trebuit să răspundem, că ba, de-orece înainte de reactivarea Mitropoliei biserica noastră nu numai nu a fost „autocefală”, ci a fost supusă chiar și jurisdicțiunii primatului din Strigoniă începându dela Mitropolitul Atanasiu până la Mitropolitul Șulutu, și ea nici odată nu a fost mai independentă ca astăzi, cândă atîrnă numai dela Sântul Scaun apostolic al Romei.

Sau dora „Gazeta” înțelege vechea „autocefalie” a bisericei înainte de unire? Dar atunci cum pôte vorbi „Gazeta” despre vechea „autocefalie” a bisericeii unite? Apoi știut este că imediat înainte de unire biserica românească depindea dela superintendentele calvinesc, pre care îl purtau înșiși protopopii românesci pre umeri în sinodele bisericeii!

Am voi deci, să ni-se arete, cândă și cum a fost biserica unită autocefală? Căci numai dacă scim starea de mai înainte, putem să pricepem, că la ce

are să se „*revocé*” biserica unită de astăzi prin reformatorii dela „Gazeta”.

Apoi am vre să scim, că pre ce basă s'ar pôte ocupa proximalul sinod electoral de „*revocarea bisericeii noastre unite la vechea ei autocefalie*”?

Sinodul acela este sinod electoral, care are să se ocupe numai de alegerea Mitropolitului. Toți, cari ieau parte la sinod, au mandat numai pentru alegere, și prin urmare cândă s'ar ocupa și de alte cestiuni, deputații ar trece preste hotarile puse de mandatul lor.

Unul dintre comisarii regesci, cari au să „*conducă*” sinodul electoral, este laic magiar.

Astfel stând lucrul, întreată, că ore cum se potrivește tractarea cestiunii despre „autocefalia” bisericeii într'un sinod condus de un laic magiar? Pre lângă acéstea sinodul electoral nu este nici sinod *diecesan*, pentru că nu se compune numai din clerul diecesei noastre și nu se ține sub conducerea vicariului capitular; dar nu este nici sinod *provincial*, de-orece nu se compune din toți episcopii provinciei mitropolitane și din reprezentanții tuturor *dieceselor*. Am dori deci, să ni-se arete, că un sinod, care nu este nici *diecesan*, nici *provincial*, cum ar pôte să aducă măcar pre tapet cestiunea „*revocării bisericeii noastre unite la vechea ei autocefalie*”?

Într'adever, cândă veți, cum se tractază cestiunile bisericeii în colonele „Gazetei”, totdeauna îți vine în minte cuvintele: „*Difficile est satyram non scribere*.” Nu a fost destul, că „Gazeta” în decurs de 55 ani a imbetat clerul și poporul nostru cu „*vechiula*” drept de a se aduna biserica în tot anul din cler și din popor, cu „*vechiula*” obicei de a se alege arhierii prin mirenii, cu „*vechea sinodalitate practată neimpedată înainte de 1848*”, acum trebuie să mai auzim și o nouă

Carmen n'avea încătră. Țigana ér-i prinse mâna și i-o esamină cu multă băgare de samă. Apoi dîse:

„Puțul meu, ești tot noroc. Te vei mărita după un om, care în Madrid are slujba cea mai înaltă.”

Ochii lui Carmen scipiau de mândrie și bucurie.

Ajunghendă acasă ieși pre balcon. Nu avu să aștepte mult. Croitorul sosi. Dar de fața acră, ce i-o făcu Carmen, îi trecu voea de pețit.

Și trecură luni și ani, și Carmen se făcea tot mai frumoasă, și ori unde se arăta, o încunjura o cétă de adoratori. Omagiile și decherările, ce i-se făceau, ea nu le băga în samă, și acésta o făcea ea nu într'atâta din precauțiune cuminte, ci mai virtos din cauza, că sperările ei se îndreptau la o țintă înaltă. Profetia țiganei nu-i ieșea din cap.

Într'un concert, la care se duse și ea însoțită de Ciriaca, ună tină frumoasă și elegantă îi îndreptă câte-va cuvinte galante. În ceea și o și peți printr'o epistolă. El îi putea oferi o viață plăcută și fără griji, căci era proprietariul uneia din prăvăliile celea mai bune ale reședinței.

Carmen și Ciriaca se adunară la sfat, pentru ca să discute cestiunea acésta însemnată cu temelnicia, de care era vrednică. Pre parochul nu-lă invitară la sfatul acesta. El nu credea în profetii de ale țiganelor, din contră se supăra, dacă alții credeau în-

tr'însele, și chiar de aceea nici nu i-au spus nimica despre profetia aceea, și acum nutria temerea îndreptătită, că el îi tru va asculta de motive de acéstea întemeiate, ci va vota orbșu pentru aceea, ca Carmen să se ducă după neguțatoriul acela.

Femeile se închiseră în chilie și se aședară la masă. Carmen ceti documentul, care avea să fie obiectul discusiei, și apoi întreată pre Ciriaca: „Și acum ce țî-se pare?”

„Place-ți de tinăru acela?”

„Firește că-mi place! Dór e un bărbat frumos și ouest.”

„Și cu tóte acéstea ai face foarte rău, dacă te-ai duce după el. Tu ești vrednică de altul, nu de un neguțatoriu.”

„Dar dacă nu va mai veni altul?”

„Dar copilo, nu ști, că el trebuie să vină? Dór ști, că-ți este sigur omul, care are slujba cea mai înaltă în Madrid. Cel puțin un ministru.”

„Da, așa mi-s'a spus.”

„Și nu crești?”

„Dar dta crești fără de cea mai mică îndoelă în ceea ce mi-a spus țigana?”

„Cred cu tăria, cu care cred în mórtea mea. De a-și fi creșut și ca fată tinăru în arta profetică așa, precum credă acum, nu mi-ar fi trebuit să împodobesc icone de sfinți¹⁾ atâta vreme, — până la

¹⁾ Dicală spaniolă spre a exprima, că o fată a rămas fată bătrână.

vrsta de treizeci și șese ani. Odată o țigană îi esaminase liniile din palmă. „Șă ști, fata mea,” îi dîse, „că un birău va fi pețitoriul tēu. Du-te după cel dintăiu, care te peșce, că acela va fi birăul, pre carele țî-lu preșce țigana.” N'a trecut multă vreme, și-mi veni un pețitoriu. Nici numele nu i-lu sciam, dar auzii, că el nu e nici birău, nici jurat, ci un pantofariu. I-am dat corfă și voiam deja să cred, că țigana m'a înșelat. Trecu ună an. Mersei, să cercetez o prietină, carea nu de mult se măritase. Afai, că bărbatul ei este pețitoriul meu de acum e anul, și că-lu chēmă Ioan Birău.

„Bine! Eă nu voi păți ca dta. Cred tare în tóte celea ce mi-a dîsu țigana și dau neguțatoriului corfă. Dór e o mare deosebire între un neguțatoriu și un ministru.”

„Biue ai grăit, fetul meu.”

Și așa s'a și întâplat. În cei doi ani, cari urmară, sosiră alți doi pețitori, dar o pătiră, căci nu erau ministri, ci neguțatori.

Într'o bună dimineață intră parochul, și fața îi strălucia de bucurie. El împărțăși femeilor, că aduce o veste bună pentru Carmen.

Carmen și Ciriaca năvăliră asupra lui.

„Du-mi-te, sumeța mea,” dîse el nepótei sale, „mai pre urmă tot îți vei ajunge dorința de a te duce după un bărbat, care e cu o sută de coți mai înalt decât toți croitorii din lume.”

„Ce vrei să dîci, unchiule?”

născocitură, adică „*vechea autocefalie*“. Dar n'ai ce face, că la „betrâni“ numai ce-i „vechiu“ le place.

Noi „tinerii“ însă, cari nu vrem să fim nici într'o privință „acefali“, trebuie să o spunem verde, că dacă „Gazeta“ nu este în stare să lămurască astfel de cestiuni vechi, ar face mai bine, dacă nu s'ar mai ocupa de ele și nu și-ar mai zăpăci cetitorii.

Spre știință și orientare. — „Telegraful român“ din Sibiu, organul arhiepiscopiei românești neunite, în numărul său 20 din 7 Martie, într'un prim articol desmăntă preoțimea dela aranjarea respective dela participarea la adunările de protest în privința proiectelor de lege bisericesc-politice ale guvernului Wekerle.

N'avem nimic de observat față de această procedură. Ea e caracteristică din măsură afară.

Nici cându n'au fost atât de amenințate bisericile românești și esistența poporului românesc din această țară. Și întâmplarea a vrut, ca proiectele guvernului să aibă contrari chiar și între cetățenii magiari ai patriei.

Lupta noastră de astă-dată poate să fie înconunată cu isbândă. Protestele populare, ori cât de problematică ar fi valoarea lor între alte împrejurări, între actualele jurstări politice pot să fie decizive, de-orece nici aprobarea Coronei nu este încă asigurată pentru proiectele guvernului.

Numai „Telegraful român“ crede a fi consultat, să recomande precauțiune și să amâne acțiunea, până cându Majestatea Sa își va fi dat consimțirea la prezentarea proiectelor de lege bisericesc.

Și pentru ce atitudinea acesta? — Pentru că și catolicii combat proiectele guvernului.

Ceea ce va să zică: Mai bine să se dărime

„Nici mai mult nici mai puțin, fără numai că te-a pețit contele S., pre carele tu îl cunoști din vechi.“

Carmen și Ciriaca priviau una la alta cu o privire, carea voia să zică: „Ce e acum de făcut?“

„Și ce i-ai răspuns, unchiule?“ zise Carmen după privirea aceea.

„Că am să te întreb, și că m'aj bucura foarte, dacă te-ai învoi. Dar nu i-am promis nimica.“

„Bine ai și făcut, unchiule. Contele e tiner și frumos și bogat, dar eu sper, că voi câpeta un bărbat cu o poziție și mai înaltă.“

„În numele Tatălui și alui — fătul meu, d'or ai nebunit?“

„Ba n'a nebunit, părinte,“ se mesteca în vorbă Ciriaca, „ci mamă-sa zicea, că fata ei se va mărita după un print.“

„Tu încă ai nebunit!“ îi zise parochul, „er apoi continuă către Carmen: „Nu primesci norocul, care ți-l trimite Dumnezeu?“

„Lasă-mă, unchiule, să mă mai gândesc până mâine.“

„Bine, fătul meu.“

Și în noaptea acelei zile se întruniră Carmen și Ciriaca din nou la sfat. Contele nu întrunesc calitățile prețise de țigăna. El este un domn mare, dar n'are nici o slujbă înaltă în Madrid, ci slujba lui e numai slujba de a trăi după venitele averii, ce-a moștenit-o dela părinți.

Urmarea discutiilor a fost o corfă.

(Va urma.)

biserica românească, mai bine să peră de pre aceste plăuri poporul românesc, decât să facem o acțiune comună cu catolicii!

Avem o singură mângâiere: că nici prelații, nici clerul și nici poporul bisericii românești neunite nu vor da ascultare po-vețelor foii sibiene.

Fie-ne deci de ajuns a lua această atitudine spre știință și orientare.

Revista bisericească.

Din Patrie.

Conferința episcopescă după o desbatere amănunțată a stabilit textul memorandului către Papa, rege și guvern. Memorandele au fost subscribe de toți prelații, cari au luat parte la conferință. Subșternerea lor la locul destinat este concredută primatului dela Strigoni.

Acțiunea comună și solidară a episcopatului în afacerile bisericesc-politice sperăm, că va nutri numai agitațiunea începută în toate părțile țerei contra politicii bisericesc a guvernului actual.

Cestiunea ardeată a congruel și a autonomiei, nefiind terminate proiectele comisunii de cincisprezece, nu s'a putut pertracta acum, ci s'a amânât până după serbătorile S. Înviert.

Roma.

Sfinția Sa Leon XIII la 2 a.e. cu ocaziunea aniversării a 83-a a născerii Sale a fost felicitat de către colegiul cardinalilor. În răspunsul său a reflectat mulțumind Provedinței divine, că l'a dăruit cu o viață atât de lungă, a zis, că festivitățile aranjate în totă lumea catolică din incidentul jubileului său și cu deosebire trimiterea de reprezentanți la Roma din partea domnitorilor și a tuturor claselor societății le consideră ca o glorie a bisericii.

În decursul săptămânei trecute a primit Sfinția Sa pre reprezentanții mai multor familii domnitoare.

Francia.

Diarele catolice din Paris reproduc după „Pol. Korr.“ scirea, că Sfinția Sa Leon XIII la cercetarea unui episcop francez a trimis catolicilor francezi o instrucțiune, prin care îi îndemna, să ia parte la alegerile politice, să fie precauți și de o cam dată moderați în pretenșiunile sale față de republică, dară cu atâta să fie mai solidari, căci numai așa se va ajunge la îmbunătățirea raporturilor bisericesc-politice.

Precându Papa lucră pentru restabilirea unei înțelegeri între biserică și stat, guvernul republican radical nu încetază cu secularizarea școlilor și cu intoleranța față de ordurile religioase.

Revista politică.

Afaceri interne.

Camera deputaților a trecut cu-rându preste bugetul ministeriului de agricultură. Marți s'a început desbaterea bugetului de culte. Deja în prima ședință guvernul a fost aspru criticat, că prin politica sa bisericească provocă-

tore a pus în agitațiune țara întregă. Ministrul Csáky se apără contra acusei, că politica bisericească a guvernului ar fi provocătoare. După părerea ministrului ordinațiunea din Februarie nu atinge nici o dogmă și a fost aprobată de mai mulți episcopi. După ce preoțimea subalternă nu a voit să eșecute ordinațiunea, statul, care are dreptul a conduce matricule, va și introduce matriculele civile.

Cându cei mai competenți factori au declarat, că ei numai în modificarea art. de lege 53 din 1868 vedu garanță suficientă pentru religione, guvernul ocupându-se și de acestu articol, modificarea o află posibilă numai în regularea dreptului matrimonial prin introducerea căsătoriei civile obligătoare. Lupta înverșunată contra guvernului poate nimici unele persoane, dar libertatea nu o poate nimici.

Deputatul Fenyvessy, după ce aprobă politica urmată de dl Csáky, vorbește în cestiunea autonomiei catolice, și prezentă un proiect de rezoluțiune, prin care se îndrumă guvernul a esopera cât mai curându dela Majestatea Sa concesiune pentru convocarea unui congres în afacerea autonomiei catolice.

Bulgaria.

Este cunoscut, că sobrania a primit proiectul pentru modificarea constituțiunii. Acum proiectul acesta are să mai întâmpine și aprobarea sobraniei celei mari, care se va convoca pre luna lui Mai. Între artiele constituțiunii modificate este și art. 38, care dispune, că toți fiii principelui să fie crescuți în religione ortodoxă. Pentru susținerea nemodificată a articolului acestuia clerul bulgar a început o vie agitațiune în popor. Episcopul Clemente din Tirnova, ținându în biserică o cuvintare, prin care atită poporul în contra printului și a guvernului, a fost declarat din partea poporului de depus și închis în o mânăstrire. Opozițiunea clerului este nutrită de către Rusia. Într'un comunicat oficial publicat în Monitorul din Petersburg Bulgarii sunt provocați a lucra contra modificării proiectate. Amestecul acesta îl face guvernul rusesc în numele ortodoxiei.

Correspondințe.

Bucuresci, 24 Februarie 1893.

Încântat preste măsură de grația și frumșeta, în care a apărut numărul festiv al „Unirii“ din Sâmbăta trecută pentru jubileul episcopatului al Marelui Pontif Leon XIII, mă simțesc îndemnat și simt o deosebită plăcere împărtășindu-vă, cum s'a serbat acest mare eveniment în Catedrala catolică a Sântului Iosif. În absența E. S. Monseniorelui Episcop administrator — căci scaunul arhiepiscopesc este încă totu vacant și aci — a slujit s. liturgie, urmată de *Te Deum*, P. S. Sa Părintele vicari general Vasile Laureri în prezența unui public foarte numeros. M. S. Regele era reprezentat la sacra funcțiune de unul din adiutanții săi de câmp, er guvernul român de dl ministru al afacerilor străine, asistat de secretariul general al celui departa-

mentu, purtându amndoi cordónele marel cruci și a stelei României. O deosebită impresiune făcu corpul diplomatic, ai cărui membri, fără de nici o deosebire de religiune, asistau toți în pompósele lor uniforme de mare paradă. Nu vă voi descrie aceste uniforme bogate și aurite în sus și în jos, ci mă voi mărgini a adăuga, că ministrul plenipotențiaru al Turciei și primul său secretariu atrăgeau ochii tuturor asupra tradiționalelor fesuri, ce după eticheta lor proprie le ținură pe cap în totu timpul serviciului divin. Am observat pre lângă aceea mai multe notabilități din lumea aristocratică și oficială română. Acastă asistență numărósă și atât de diferită, compusă din catolici și acatolici, din creștini și din păgâni, era cu adevărat o iconă mică, dar fidelă a grandiosului spectacul, ce în aceea-și zi și aceea-și oră se petrecea între zidurile eternei cetăți, în Roma Papilor, ajunsă de nou Capitala lumii, spectacolul, ce-lu avură în spirit înaintea ochilor, cându în magnifica adresă omagială ați pus însemnatele cuvinte: „Bucuria Pontificelui este bucuria lumii întregi. Privirile toate sunt ațintite din nou spre Roma.” După ordinul dat din partea Ordinariatului aceea-și funcțiune sacră s'a săvârșit în toate bisericile din arhidieceza catolică de București, făcându-se astfel echo la acelea-și rugăciuni ferbinti, ce s'au îndreptat către tronul Atotputernicului Dumnezeu din toate colțurile pământului, ca imn solemn de mulțămire pentru gloria, cu care s'a îndurat a înucunura Catedra lui Petru, culmea bisericii catolice și centrul unității creștine!

Și fiind că vorbesc de serbători, dați-mi voe să continui armonia, dar pre o altă córdă nu mai puțin plăcută inimelor românesce. De sigur măți prevenit, că vreau să fac alusiune la serbările, ce s'au desfășurat împrejurul tronului României cu ocaziunea sosirii în capitală a Augustilor Miri ai țerei. Dar nici aci nu vă voi vorbi despre decorațiunile orașului, despre iluminări, despre reprezentațiunea de gală, despre cele 32 de căsătorii celebrate întru amintirea țilei, despre baluri etc., căci acum ne aflăm în timpul sacru al Păresimilor, cându gândirile trebuie să ne sbóre în alte părți, la pocăință, la lemnul crucii de viață făcătoru, ér nu la deșertăciunile lumii. Mă voi mărgini așadar a vă comunica următoarea adresă, ce o ceti amintitul Părinte Vicariu general în audiența regală acordată clerului catolic din capitală cu acea fericită ocaziune, adresă care a fost tare aprețiată, dar care nu s'a publicat în întregul său până acuma:

„Sire! Altele Regale! Marele evenimentu, prin care s'au strâns și mai tare legăturile de sânge, ce unesc pre trei din cele mai puternice Case Domnitore din Europa, a împărtiat rađe strălucitoare de o nouă glorie și de mari speranțe preste această iubită Românie. Cu dreptu cuvintu așadar, dintr'unu colț al țerei până la celalaltu, întregul popor tresărind de bucurie, aduce Maiestății Vostre și Augustilor Miri tributul afecțiunii sale. Clerul catolic din Românie, reprezentat de Capitulu și clerul din Capitală, se simte foarte fericit grăbindu-se de a se uni din totă inima la obștească bucurie a familiei române. Biserica catolică de mai multe vécuri s'a bucurat de folosul și protecțiunea Văivoșilor pre câtu de ilustri, pre

atât și de viteji, cari prin înțelepciunea și țaria lor au știut conserva patriei române luminile creștinismului și prin urmare isvórele și germenii adevăratei civilizațiuni. Preavrednicul Următoru al acestor mari Văivoși, M. S. Regele Carolu, care prin a Sa bravură a făcut Românie independentă, prin a Sa înaltă înțelepciune și stărnică îngrijire a ridicat țara la punctul de a stórc admirațiunea Europei întregi, a binevoit asemenea a continua și a estinde această protecțiune. Astfel fericitul evenimentu al Augustei Uniuni a Altetelor Vostre Regale, care întăresce bazele Tronului și ale Dinastiei Române, e salutat cu respectu, cu bucurie și cu iubire din partea clerului ca o garanță asigurată pentru continuarea acestei înalte protecțiuni acordate Bisericii, a cărei misiune cu totul pacinică este de a predica poporului marea maximă evangelică, de unde depinde pacea și propășirea împărățiilor, de a da Cesarului ce este a Cesarului, și lui Dumnezeu ce este a lui Dumnezeu. — Pentru aceea clerul catolic își face o plăcută datorință de a depune, Sire, în această ocaziune așa de solemnă la picioarele Tronului Maiestății Vostre umilitul omagiu al fidelității sale celei mai desvârșite, și de a oferi Altetelor Vostre Regale felicitările cele mai sincere, asigurându pre Maiestatea Vostră ca și pre Altele Vostre Regale, că dnsul nu va înceta de a implora dela Celu Preafaltu, Regele Regilor, Domnitoriul Domnitorilor, ca necontenit să spriginescă cu protecțiune, să îmbogățescă cu glorie și cu îndestulare Augusta Persónă a Regelui, așa de vrednică de iubirea poporului său, și să verse binecuvântările cele mai îmbelșugate preste legătura închiată de Altele Vostre Regale la treptele Altariului, pentru ca această legătură să fie în totdeauna o comoră nesecată de fericire pentru Altele Vostre Regale și o garanță asigurată de propășire pentru Românie! — Maiestatea Sa Regele răspunde mulțămind în termeni foarte aleși pentru exprimarea acestor sentimente și felicitări, apoi binevoi, împreună cu Altele Lor Regale, a se întrețin cu fiesce care din membrii clerului, ce erau de față. — *Ad multos annos!*

* * *
Fleu frumosu celu așteptat nu acum n'a apucat la rind. Dar va apuca câtu mai curând, după ce de elu, de proiectul de reformă și îmbunătățire a sorții clerului de miru, Camera a început a se ocupa tocmai țilele aceste. După lungi debateri Camera a votat legea pentru învățămintul profesional. — Ér mai puțin mai înainte cea pentru înființarea gendarmeriei rurale. — Voinicii cu degetele ascuțite și cu ghioga lungă sunt puși pre gróză. — Nu se voru mai poté preumbla în liniște mai mare sau mai mică pre întinsele hotar ale țerei. — Părinții conșcși au votat legea asupra contractelor agricole. — Norocul țeranilor, exploatati până acum, uneori chiar fără de cruțare din partea arndașilor. — Sesiunea corpurilor legiuitoare prolongată pentru o lună. — Biserica Banului din Buzeu jăfuită. — Ce să faci, la balurile mascate, ce se continuă și acum în Păresimi, pentru mâniele góle intrarea este oprită. — Cocóna Alexianu, exnevesta exșefului serviciului sanitaru, ostindită pentru furtu la trei luni închisóre și trei sute lei. — Ce va face curtea de Cassație, de trei ori trei nouă, trei cu trei șese, sau trei din trei, zero? — Vedremo.

— Vre-o 40,000 lei mâncați la spitalul S. Spiridonu din Iași, dar nu de bolnavi, nici de morți. — Ghéța de pre Dunăre, pornită în jos. — Procesul milionerilor din familia Principelui Sturdza, în curgere la Cassație. Salutare Phlalet.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Curatoratul bisericii gr. cat. din Turda-veche aduce cea mai ferbinte mulțămire Magn. Dn. Dionisiu Șt. Șuluță, jude reg. în pensiune, care a plătit spre auritul potirului, discului și a steluței pentru biserica noastră 17 fl. v. a., dnei Dimitresa Rațu, născută Maria Olah, care a cumpărat pre sama bisericii 2 prapori frumoși cu 40 fl. v. a., și dlul Iuliu Vlăduț și soției d-sale Maria Micușanu, cari au donat bisericii 2 acți de ale banței „Arieșana“ à 50 fl. v. a.

Curatoratul bisericesc gr. cat. din comuna Deagu în Tractul Ernutul aduce la cunoștința tuturor acelor inimi nobile, cari au dăruit pentru cumpărarea unei cădelnițe de argint de china, ce s'a adus dela fabrica Iosif Gavora din Pesta în preț de 10 fl. 80 cr. cu porto cu totu, — că în Dumineca a 3-a a s. postu, după finirea s. liturgii, se va face pomenire pentru acei repositi, în memoria cărora au dăruit, și în fine se va aduce prin preotul Teofilu Gerasim o mulțămire tuturor binefăcătorilor, din numărul cărora face parte și zelosul nostru preot.

Concursu. Pentru completarea parohiei *Silvașulă-magiaru* din protopopiatul *Indolului* se escrie concursu cu terminul de 1 Aprilu. Emolumentele: 23 jug. cu venit catastr. de 37 fl. 95 cr., de 40 familii câte 1 metretă (à 16 cup) cucuruz și câte o zi de lucru, și stola îndatinată.

Mitropolitu primat al României, Iosif Gheorghianu, alesu la 1886, din cauza sănătății sale sdruncinate și-a dat dimisiunea, care a fost primită de Regele. Alegerea noului mitropolit va fi în luna viitoare.

Catedra-Freppel. La inițiativa arhiepiscopului de Rennes în totă Frâncie s'au început colecte spre a înființa la universitatea catolică din Angers o catedră nouă, numită după numele neuitatului episcop de Angers Freppel, care cu un zel și curaj apostolic a lucrat pentru apărarea bisericii contra atacurilor guvernului republican. Freppel și ca episcop a fost deputat în cameră, unde s'a distins prin erudițiunea sa profundă și elocința fermecătoare luând parte activă la debateri în toate afacerile mai momentose. Episcopul Freppel a lucrat cu abnegațiune pentru prosperarea bisericii și a patriei sale, și poporul francesu voesc, să-și arete recunoștința față de el înființându o catedră în memoria lui.

Proteste Românilor contra politicii bisericesci a guvernului s'au început de către alegătorii români din cercurile electorale Sibiu și Noicich întruiniți în număr mare în adunarea publică ținută la 3 a l. c. în Sibiu. Joi în 9 a l. c. au fost convocați în Sebeșul sășesc alegătorii români din acestu cerc spre a protesta contra proiectelor de lege bisericesci. Mai sunt convocați la adunări publice de protestare alegătorii români din cercurile electorale Cristianu și Seliște pre 13 a l. c. în Seliște, din cercurile Baia-de-Crișu și Bradu pre 16 a l. c. în Bradu, din cercurile Caransebeșu și Teregora pre 16 a l. c. în Caransebeșu, din cercul Ludoșului de Murășu pre 14 a l. c. în Ludoșul de Murășu, din cercurile Făgărașu și Arpașul inferior pre 17 a l. c. în Făgărașu.

Pentru procurarea de recuizite, steguri flamure, policandre, albituri, obiecte pii, icone și cărți bisericesci recomandăm institutul de artă a lui Sits și comp. din Buda-pesta, cari la dorință trimit gratis catalogul prețurilor.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Despre jurnalistică modernă.

În viața omenimii până acuma așa dîcîndu-sea care epocă a avut caracterul său singular, și istoria a datu-sea carei epoce nume după caracterul ei.

Ôre epocii, în care trăim, ce nume îi va da istoria imparțială? Ôre carti evenimentele le va eterniza pe paginile ei?

Doră nu voiți greși, dacă voiți dice că scriitorii din secolul viitoru vîdîndu înaintea sa grămada colosală de papir, din care va trebui să scotă datele pentru facerea istoriei timpului de acum, înainte de ce ar afla din acea grămadă de hîrtie, cumcă epoca de acum cu totu dreptu se pôte numi *epoca corupțiunii, a decădîntei morale și sociale*, pre scurtu epoca *liberalismului falsu*, dicu înainte de a afla aceste, va pune în fruntea cărții sale titulu nu prea onorificu *Epoca papirului*, și va scrie istoria sub titulu acesta. Și istoria acestă nu va fi prea instructivă. În vîcîlu acesta pre lângă hîrtia (bancnotele), despre care se dice că ocărmuesce lumea, a domnițu și a jucatū rolul de dubie onestitate a unei puteri mari acea hîrtie, pre care o negresce, ba de multe ori o mănjesce cernăla de tiparii.

Nu se pôte nega, cumcă jurnalistică — deși puterea ei cade sub ôre care onôre dubie — a ajuns pînă acolo, încât e datina a se provoca la ea ca la o putere mare.

Ađi omul de ja nu se pôte îndoi despre aceea, că jurnalistică aduce folos mare. Însă nu se pôte nega nici efectul ei distrugătoru, și este sigur, cumcă partea strălucitoare a acestei instituții salutare multu se întunecă prin părțile ei debile și umbröse.

Omul pötursu de simțăminte nobile cu durere privește ađi la stricăciunile, cari le face presa neînfrînată. Și celu ce privește cu băgare de samă în jurul său, află la totu pașul cîte o jertfă a acestei bôle lipiciose.

Este unu semn singularu alu timpului de acum, că pre cîndu punem carantină la o epidemie, care ne amenință din străinătate, și precîndu contra unei epidemii ivite între noi ne apărăm din tôte puterile, pre atunci nu ne vine nici în minte a pune carantină epidemiei jurnalistică, ci lăsăm ca această epidemie să graseze între noi, și pustiirea ei o privim cu mîinile în sinu, și celu multu suspinăm vîdîndu, cum duce jertfele sale această putere mare, grîznică și infectătoare de spirite.

Principiile bisericeii noastre greco-catolice pre terenul acesta sunt cunoscute, și noi scim pre bine, ce poziție avem să luăm față cu această putere înfricoșată.

Chiar pentru aceea ni-se fac nouă adese-ori imputări.

După principiile noastre numai atunci putem prețui această putere mare, ce se numesce jurnalistică, dacă ea apără adevărul, și facultățile spirituale, cari se pun în serviciul ei, le onorăm numai atunci, dacă ele conlucră la înflorirea a totu ce e nobil și frumos. Presa e *putere*, însă vaî omenimii, dacă va lăsa, ca puterile acesteia să-i crească cornele. Diaristică dacă abuzază de puterea sa, face mai mare stricăciune decăt focul, cu care se combatu două oști inimice. Diaristică neînfrînată răscolă popor, submină clădirile cele mai tari ale statului, dîrîmă tronuri, aruncă focul războiului civil, trage clopotul de alarmă alu răscolii, produce desbinări religioase și ascute cuțitul giloteinei.

Și presupunîndu, că nu se dejesce chiar la atîta, ôre nu produce ea neînțelegere nefericită în viața publică și privată? Ôre nu aruncă în prăpastie mî și mî de vieți înfloritoare? Nu sugrumă în mî și mî de inime floricea cea mai frumoasă a acestei vieți grele, adică credința? Nu aruncă în desperare multe suflete vrednice de o sorte mai bună? Ôre nu seduce pre multu? Ôre nu-si câștigă de servitori discordia, invidia, pisma și clevetirea? Ôre nu seduce opiniunea publică?

Ôre o putere ca asta stă în serviciul adevărului? Ôre privind-o astfel ea merită considerarea noastră? . . .

Mai încolo diaristică este unu teren mare de luptă, asemenea circurilor păgâne de odinioară, unde luptătorii se avîntă la țintă preste trupurile săngerînde ale soților săi. Pre terenul acesta de luptă diaristică cu steguri ridicate mergu înainte capacități dubii, cîte odată și capacități mari, și se luptă pentru ajungerea scopului, și în luptă se nimicesc unulu pre altulu. Ôre toți acestia se luptă sub stegul, pre care sunt scrise virtutea și moravurile curate creștinesci? Sub acelu steg, care-lu numesc de alu său lucrătorii binelui și alu înfloririi?

Diaristică în urmă este totodată și o artă. Ea este abila a exprima frumsețele varii ale literaturii. Dar ôre putem dice, cumcă arta acestă este espresiunea frumosului moralu? Sau doră arta acestă a nobilității, a curățitū gusturilor, a înmulțitū cunoscînțele și cultura morală a celei mulțimi, căreia așa dicîndu îi este pînea de tôte zilele?

Avem mari și multe cauze a ne îndoi despre acestă.

Să privim numai partea aceea a diaristică, care se numesce *beletristică*. Acestu teren flă alegu talentele și artiștii. Aieva o lucrare beletristică provenită din pîna unei capacități este mărță, care ca ritul plin de flori și de lîrbă desă nu numai ne delectează, dar pôte și de folos, ba mai folositor decăt ori și ce lectură.

Însă beletristică modernă nu merită atare laudă, ei nu i-se cuvine asemănarea acestă, — nu, căci relele amintite mai sus află mare teren în diaristică beletristică.

Dorul de cetitū este general și pare că și-a ajuns culmea, și publicul cetitoru cercă a-si câștiga cunoscînțele sale pre câmpul literaturii beletristice. Astăđi cei mai mulți cetescu novele și romanuri și se delectează în romanurile străine traduse, pline de otravă și de nemoralități. Și mai alesu jumimea se aruncă cu doru după această otravă, care i-se dă în pahare splendide, în fundul cărora însă este aședată otravă, ca șerpele la rădăcina florilor. Din acele iesu apoi stricarea moravurilor și în urmă căderea rușinoasă.

Ôre partea acestă a jurnalistică pôte-se numi bella, frumoasă?

Ni-se umple inima de durere vîdîndu, cum se fac nefericite familii întregi, a căroru odrasle tinere s'au stricat prin cetirea romanurilor și novelor.

Celu ce privește cu atențiune în jurul său, trebuie să lea la serioasă cumpănire efectele stricăcioase ale diaristică celei rele beletristice, căci astăđi abia cetescu cineva opuri științifice, afară de unii, cari sunt siliți a o face acestă.

Și trebuie să constatăm, cumcă o novelă scrisă cu spirit și cu gust, cu conținut atrăgător și moralu astăđi pôte efectui mai mult bine decăt unele opuri științifice, căci precîndu o carte științifică, care tractează cutare țesă morală, abia este cetită, pre atunci dacă acea țesă morală e îmbrăcată în vesmintul frumos alu unei novele, află cetitori mulți și produce folos mult.

Nu voiți să amintesc alțeva, decăt că novelele de conținut creștinescu-moralu, cari se publică în „Unirea” noastră, se cetesc cu plăcere în familiile preoțesci. Durere puțină sunt dintre inteligența noastră civilă, cari să cetescă „Unirea”. (Va urmă.)

Dionisiu și Sibilele.

Scene din timpurile Cesarilor de Miles Gerald Keon.

(Continuare.)

Clepsidra, orologiul de apă, care era aședat jos într'unu colț alu chiliei, arăta, că timpul, în care se îndatîna a cina, trecuse deja. În vreme ce prietini nostri se

mira de întărzierea acestă, întră nu ca de alte ori ospetărița și Benigna, ci ospetariul și cercîndu a se scusa începu a așterne masa. Benignei nu-i e chiar bine, și așa trebuie să o înlocuască elu. Împetratul a sosit. Acum se voru începe jocurile. Mîne dimineță de sigur va primi și elu programul lor. Acestea le împărțăși Crisp.

Dar ôșpeții nu prea ascultă la vorbele lui. Gînduri mai seriose mișcă pre Aglais și pre Paulu, éra Agata era supérată, că va trebui să petrecă sara asta fără de Benigna, și rugă pre Crisp, să i-o trimită. Dôr durerea aceea de cap nu va fi așa serioasă.

Ea bătă în palmi de bucurie, cîndu după cină întră Benigna. Dar ea nu era mai mult Benigna cea veselă și rumenă; fața-i era palidă și îngîndurată, și privirea-i era confusă. Vorbele ei celea dintăiu le descoperiră taina, de cumva le mai era taină: logodnicul ei Claudiu, secretariul Cesarului Tiberiu, carele venise în concediu, nu era altă ceva, — decăt unu spion pus preste familia lui Lepidu!

Benigna, buna Benigna spuse pre scurtu, cum s'a dat Claudiu de gol și cum a provocat-o, ca ea să-i ajute și să le tradeze, cum i-a pus elu în prospectu, că Cesarul dreptu răsplată flă va dechera îndată de liber. Dar i-a răspuns, că ea și părinții ei mai bucuroși voru suferi mórtea, decăt să tradeze familia Emilianilor; preste totu nu va să mîrgă după unulu, care pôte să împlinească o comisiune așa de dejositor. Apoi s'au înțelesu amîndoi, ce să răspundă Claudiu la întrebările Cesarului.

„Am luat totu necasul asupra-mi,” dîse Benigna între lacrimi. „Elu să-i spună, că eu nu mai vreau să știu nimica de el și mai bucuroși voi împărțăși familiei atentatul întreg.”

„Precum ai și făcutu,” dîse Paulu.

„Și noi nici nu ț-o vom uita,” adause Aglais, în vreme ce Agata cuprinsă pre prietina sa în brațe și o strînsă la inima sa.

„Acestea tôte sunt grozave, mamă,” observă Paulu îngrijat. „Trebuie să întreprindem ceva. Mîne mergu la Formiae și ceru audiință la împetratul.”

„Fă-o, fiul meu,” dîse Aglais. „Dar dacă nu vei avé parte de ea, ori dacă nu vom avé nici unu folos dintr'însa?”

XI.

Încă înainte de dejun se ivi Benigna cu fața roșită de bucurie. „Privesce, nobilă dîmnă, ce veste mi-a venit. Acum vedu, cătu de multu am greșit ieri, cîndu am învinovățit pre Cesarul.”

Cu aceste vorbe întinse dîmnei Aglais o scrisore, ce cuprindea următoarele:

„Eliu Seianu, prefectul gardei pretoriane, salută pre Crisp ospetariul. — Măritul nostru Cesaru este prea îndestulit cu purtarea istetă a sclavului Claudiu. Acestă l'a făcutu, să se hotărască a-i dărui libertatea, cum și cincideci de mîi de sestertii, cari să pôtă fi de trai pentru elu și mîresa lui. Dar o veste bună, carea o ar împărțăși gura unei persoane scumpe, face plăcere multu mai mare. De aceea luminatul și măritul Cesaru s'a gîndit, că ar fi mai potrivit, ca chiar logodnica pomenitului tîneru să se presinte mîne la palațul lui

Mamura spre a primi scrisoarea Cesarului și a o da logodnicului său. Salve."

Toți erau cuprinși de mirare pentru această schimbare a lucrurilor. Paulu intrase tocmai atunci, ca să-și ia rămasă bună dela ai săi. Elu duse tinerei fete, să mergă împreună cu elu la palat.

După o jumătate de oră ei erau pre via Appia. Drumul era indesuit de lume. Dar pre lângă toate pedecile totuși au ajuns în două ore la palatul lui Mamura.

Doi gardiști erau postați la intrarea edișciului. Mai multe persoane așteptau cu nerăbdare la porța încuiată. În aceea-și clipă, în care a ajuns Paulu cu tovarăsa sa dinaintea porții, se auzi din internul palatului un sunet de metal. „Sinite! Fiți bun și vă retrageți!” Așa se rugă unul din gardiști. Apoi se deschise în liniște porța cea mare.

Au eșit doi bărbați. Pre unul îl cunoscem. Elu purta o togă de coloare întunecată. Celalaltu era mai tineru decât soțulu său. Era un bărbat foarte frumos. Trăsăturile feței îi erau blânde, nobile și pline de inteligență. Ochii îi erau foarte ageri, dar nu esprimau nici decătă viclenie, ci un spirit deștept. Acesta purta mantaua grecă numita *Laena*. Amândoi ieșiră în drum și apoi se opriră și așteptau întorși cu fața cătră palat.

După aceea se ivi acuși un cavaleru, pre brațulu caruia se răzima un bătrănu încăruntit. La privirea lui toți își descoperiră capetele cu reverență. Elu purta pre umeri o togă albă ca zăpada și tivită pre din jos cu purpură lată.

Cei doi, cari au ieșit mai întâi, porniră acum înaintea bătrănelului spre circ.

Paulu Lepidu nu-și mai lua ochii de pre bătrănelu acela. Își dicea întru sine: „Așa dar acesta e divulu Augustu, cucertoriulu lumii și domnu preste trei sute de milioane de omeni!”

Își aduse apoi aminte, că elu a venit aci, ca să vorbească cu împăratulu, érá Benigna cu Cesarulu.

Se întorse iute cătră insoțitoru sa și o întrebă: „Veđut'ai pre bărbatulu celu cu fața roșie? Acela e Cesarulu Tiberiu. Așteptă aci, — eu mergu să-l vorbesc.”

Dicendă acestea porni cu de grabă în urma împăratului și a Cesarului și trecu pre lângă ei. Apoi cu o hotărfe, ce mai târziu nu și-o putea esplica, se opri înaintea lor închinându-se și luându-și pălăria cea lată în mână.

Dar cându se vedu față în față cu domnitoriulu întregel lumii, îl cuprinse o simțire ne mai cunoscută. Obrajii i-se rumeniră și vócea nu-lu mai slugăria. Părea că nu mai scie de sine.

Cesarulu Tiberiu îl cunoscă și-i aruncă o privire infuriată. Acesta îl trezi din amorțire. Augustu privi la elu mai multu cu mirare și cu milă și se îndoia parcă de mintea lui, dacă e sănătoasă. Acum se trezi tinerulu pre deplinu din confuzia de mai înainte și pricepu serioșitatea momentului.

„Iértă, mărite împérate!” duse elu și se închină adăncu. „Eu vinu cu o comisie pre sama Cesarului Tiberiu. — Nobile dómne! Aici e fiica lui Crispu, după cum ai poruncit!” duse îndreptându-se cătră Tiberiu.

Pre trăsăturile posomorite ale acestuia se ivi un suris reținut.

„Bine! Dacă e aici, să vorbească cu prefectulu Seianu. Acela îi va da deslușirile de lipsă.”

Prin creerii tinerului treceă într'aceea mi de gânduri. Ore să fie sosită alevea órá, ca să propună împăratulu propria sa afacere? De câte ori nu s'a gândit și elu singuru și împreună cu elu mamă-sa la o convorbire cu împăratulu, cu împăratulu acela, care a ostndit la mórte pre vărulu lui și a esilat din Roma pre unchiulu lui, apoi i-a răpită averea strămoșească și a înavuțit cu ea pre unu favoritu alu său. Éta acum ocașia, ce așa de multu a dorit'o. A două órá nu i-s'ar mai fi dat. Tinerulu sta loculu, ca și cându ar fi prins rădăcini.

„Mai înțeles?” îi duse Tiberiu cu mânie. „Pășesce în lături!”

Paulu se mișcă din locu închinându-se, dar în acela-și timp aruncă împăratulu o privire rugătoare.

„Tu mai ai ceva — spune, care-ți este rugarea?” îi duse Augustu așa de prietinesce, cum nu s'ar fi așteptat nici odată.

„Ași vre să-ți spun, mărite împérate,” duse Paulu încurajat, dar fața i-se făcu palidă ca a unu mortu, „ași vre să-ți spun, că moșile tatălu meu, ce sunt aci în apropiere, după lupta dela Filipi i-s'au luat și s'au împărțit la străini. Eu cutez a apela la bunătatea și iubirea ta de dreptate, ca să mi-le dai éráși, căci sunt singurul fiu alu tatălu meu.”

„Așa e, tinere!” duse împăratulu cu bunăvoință. „În vremea aceea Italia jumătate și-a schimbatu proprietarii. Atâtea moși au ajuns în mâni străine. Dar spune-mi, așa e, că tatălu tóu s'a luptat pentru Brutu?”

„Pentru tine, împăratulu meu, pentru tine s'a luptat elu!” răspuse Paulu.

„Atunci nu pricepu, cum s'a întâmplat lucrulu acela! Dar tu trebe să-ți cerci dreptulu pre calea judecătoriei.”

Precăndu vorbeă, se mai apropiară câteva persoane de împăratulu. Erau Seianu, Cneiu Piso și unu sclavu, care aducea unu porumb în mână.

Augustu luă paserea din mâna sclavulu. Animalulu purta la gătă o hârtie împăturată. „Póte din Iliria,” murmură desfăcându-o.

O tăcere adăncă se făcu, pre cându descifra împăratulu scrisoarea.

Dela o vreme Augustu murmură: „Italia e în primejdie! Dar Germanicu va isprăvi cu ei. — Vai, legiunile mele! Vare, dă-mi înapoi legiunile mele!”

În acela-și momentu se auzi din depărtare unu șgomot mare, ce totu mai multu creștea și ținu câteva minute.

„E Cesarulu Germanicu călare și aclamată de mulțime,” duse Seianu neîntrebat.

Fața lui Tiberiu se aprinse. Acum își îndreptă privirea spre Cneiu Piso.

Câteva secunde se oprise împăratulu gânditoru, apoi plecară.

Paulu numai acum își veni éráși în fire. Privi în juru. Lângă elu erau Seianu și Piso, ér colo lângă palat era Benigna, ce totu aștepta.

Se apropiă de Seianu și-i atinse brațulu dicendă: „Fata lui Crispu a venit, după cum ai cerut, și așteptă îndrumările tale.”

„Să spună logodniculu său, că pentru ca elu să-și dobândască libertatea, nu se cere

alta dela elu, decătă numai să drezeze la călăritu unu calu pre sama Cesarulu. Se întrebă în palat de Claudiu și și-lu va găsi, — eu am alte afaceri și nu mă potă interesa de sclavi și de dragostea lor.”

Și cu acestea generalulu împreună cu Cneiu Piso porniră mai departe. Fața lui se îmbrăcă într'unu suris hdu și demonic.

Paulu grăbi acum la Benigna.

Chiar bătea în porța palatului lui Mamura, cându cele două aripi ale porții se deschid, și se ivesc trei bărbați. Pre fețele lor se vedea foarte bine, că vinu de lângă sticlele cu beutură. Paulu și Benigna s'au tras cu modestie la o parte și priviau înmărmuriți la fețele aprinse ale domnilor îmbrăcați în haie foarte prețioșe. Pașii lor erau nesiguri, picioarele li-se clătină. Vorbiau și rideau tare.

„Dar voi ce stați aci gură căscată? Ce voiți?” întrebă unul.

„Fata acésta vine la porunca Cesarulu,” duse Paulu.

„A căru Cesaru?”

„A lui Tiberiu Claudiu Nero.”

„Ce? La a lui Biberiu Caldiu Mero? ¹⁾ Cum e numai dicala aceea?”

„Ebrius e quo semel factus est,” duse unul dintre cealalți doi. Era Luciu Piso, locțiitorulu Romei. „Da, numai odată s'a îmbetat — de cându s'a îmbetat mai pre urmă! Ha ha ha!”

Toți, cari erau de față, și sclavii și gardiștii pufiră în risete. Lui Paulu îi vinia să nu credă urechilor sale.

(Va urmă.)

Bibliografie.

Testamentul și Literale fundamentale ale fericitului Archiepiscop și Mitropolitu gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș *Dr. Ioan Vancea de Buteasa*. Blași 1892. Tipografia Seminariulu gr. cat. din Blași. Se află de vânzare la Administrația „Unirii”. Prețulu 10 cr., cu portu postal 15 cr.

Mitropolitulu Dr. Ioan Vancea de Buteasa. *Schiță biografică*. Blași 1890. 8° mic. Prețulu 10 cr. Venitul curat este destinat pentru internatul de fete din Blași. Recomandăm lățirea acestei prea interesante scrieri în cercuri câtu se póte mai întinse.

A apărut de sub tipari **Otocolulu celu micu** edit. III. Blași 1892 și se află de vânzare la tipografia seminarială nelegată cu prețulu de 80 cr. v. a., legată cu călcăiu de pânză cu 95 cr. v. a. Legat dimpreună cu **Pentecostariulu** costă 1 fl. 80 cr. v. a.

Mihailu Eminescu. *Studiu criticu*. Blași 1891. Biblioteca „Unirii”. 8° micu, 213 pag. Prețulu cu porto postal 45 cr. v. a. sau 1 fr. 20 cm. Studiulu acesta, care a provocat atențiunea cercurilor literare nu numai de dincóce, ci și de dincolo de Carpați, se póte procura cu prețulu indicat sau directu dela administrațiunea foil „Unirea” din Blași, sau dela „Tipografia Seminariulu gr. cat. din Blași (Balázsfalva)”. În România broșura se află depusă la librăria *Socecu*.

¹⁾ Suetoni, Pliniu și Seneca spun, că așa îl batjocoriau pre Tiberiu. Biberiu dela bibere = a bé. Caldiu dela callidus = caldu, și Mero dela merus = nemestecat.

Economie.

Procurarea pădureților pentru ultuită. Este cunoscut, că din semința celor mai multe specii de pomi nobili nu răsără éráși pomi nobili, ci răsără pomi pădureți. Dacă voim să nobilităm un pădureț, trebuie să-l ultuim cu un surcel (ori mugur) tăiat din cutare pom nobil. Mulți cred, că ori ce pădureț se poate nobilita cu succes; lucrul însă nu stă chiar așa. În alegerea pădurețului sau subiectului de nobilitat încă trebuie să fim cu atenție, ca acela să fie sănătos. Ca subiectul de nobilitat să se potă numi sănătos, trebuie a) să albă rădăcină bună, și b) să potă circula în el sucul liber.

a) Fiesce cine știe, că un arbore fără rădăcină nu se poate nutri. Dacă rădăcinile sunt slabe, atunci e slabă și vegetațiunea, și pomul cu rădăcină slabă nici odată nu va da proprietarului rodă multămitore. Putem dice, că pomul cu rădăcină slabă nici nu se plătesce să-l ultuască omul. Pomologii cei buni știu produce și pădureți cu rădăcină bună. Spre scopul acesta se recere mai ales, ca pământul școlii de pomărit să fie săpat destul de afund și bine lucrat, ca astfel rădăcinile să nu fie împedecate în dezvoltarea lor naturală. Pădureții răsăriți din semință sunt de a se preferi celor eșiți din rădăcina altui pom mai bătrân.

b) Necorespundători pentru ultuire nu sunt numai pomii cu rădăcină slabă, ci și aceia, în cari este împedecată s'au ori și în ce mod îngreunată circulațiunea sucurilor.

Botanicii afirmă, că circulațiunea sucurilor dela rădăcină spre ramuri și întorsu se întâmplă pre sub scórță, deci vêtămarea scórței împedecă sau cel puțin conturbă circulațiunea regulată a sucurilor. Când circulațiunea sucurilor, prin cari se nutrește pomul, este împedecată și conturbată, pomul începe a se vesteși și eventualu se uscă. Că ore sănătosa este scórța, în cele mai multe casuri se cunoște de pre coje (epidermă). La pădurețu tinêru, a cărui coje este crepată, uscată, sbircită ori altcum vêtemată, sau nu-l netedă și unșurosă, se poate conchide, că scórța încă este vêtemată, și un atare subiectu nu este corespundătoru pentru ultuită. — Cumcă pădureții, a căroru scórță e vêtemată, nu sunt destul de corespundători pentru ultuită, s'a probat pre cale experimentală; anume dintre pomii tineri bătuti de grindină în anul precedent ultuirii aprópe la 50% nu s'au prins. Pădurețu, pre care voim a-l nobilita, să nu fie mai bătrân de 2—3 ani, să albă trunchi neted și drept, ramul principal să fie bine dezvoltat, érá ramii laterali să fie pu-

țin și mai subțiri cu mult decât cel principal.

Locul de unde se aduce pomul selbatic, încă merită o deosebită atenție. Mai bine este dacă e cu puțință, a procura subiectul de ultuit din un loc asemenea celui, în care dorim a-l străplânta. Dacă se străplântă pădurețu din locu rău în bun, se aclimatisează curêndu, din contră mutat din locu bun în locu rău numai cu anevoie se dedă.

Cine dorește să aibă subiecte de nobilitat, are să-și formeze însuși școla de pomărit. Formarea acestei școle nu costă mult. Se sapă bine și afund câți-va metri de pământ — bună-ora ca un strat — și se samănă tómnua cu simbur de pome, și din aceștia pre lângă grija cuvenită se produc cei mai buni pădureți pentru nobilitat.

Spre a scuti de putrefacție parii de vie cel mai simplu mijloc este următorul: Într-o bute veche infundată numai la un capu ori într-o cadă se tórna soluțiune de vitriol de aramă, cam până la înălțime de 40—50 cm. Soluțiunea se prepară punêndu în 1 hl. de apă 2—3 kg. de cristal de vitriol de aramă. Parii cu capêtul, ce are să vină în pământ, se mõe în această soluțiune lăsându-se în ea. până ce soluțiunea îi străbate bine. Câtu timpu să rămânarii în soluțiune, depinde dela grosimea lor și dela densitatea lemnului. Cu câtu e parul mai gros și de lemn cu țesătură mai desă, cu atâta se lasă mai mult în apă. Pentru parii mai mici e de ajuns să rămân 2 săptămâni, cei groși pot rămân și 4 săptămâni. Partea parului, ce nu vine în pământ, nu este de lipsă să se mõe în soluțiune, căci aerul și așa nu-i putrețesc ușor. După ce s'a scos din soluțiunea de vitriol un rind de parii, se potă pune alții. Parii se potă folosi în vie îndată după ce au sbeut soluțiunea de vitriol. Unii sunt de părere, că parii țin mai multă, dacă după scóterea lor din soluțiunea de vitriol se mõe în lapte de vară. Mijlocul acesta practic nici nu costă mult.

Cursuri pentru ultuirea de vie. Ministrul de agricultură, ca proprietari și cultivatori de vie să-și câștige praxă și dexteritate în ultuire, a dispus și în anul acesta să se țină în lunile Martiu, April, Mai și Iunie cursuri de ultuită. Cursurile se vor ținé la școlele de vieră din Pesta, Erdőszeg, Tarcal, Ménes, Pojón și Tapolca, precum și la școlele de viță americană din Paulis-Baraczka, Căreimari, Peér, Szendrő, Alba-regală și Biserica-albă. Pre lângă aceea docenții ambulanți de vinicultură vor ținé cursuri și în acele comune din cercul lor, unde se va afla materială de lipsă pentru ultuită.

Bursa de Budapesta.

Din 8 Mart. st. n. 1893.

Renta de aur ung. 4%	115.80
„ „ hârtie „ 5%	100.—
Împrumutul căilor ferate ung.	123.—
Amortisarea detoriei căilor ferate de Ostu ung. (1-ma emisiune).	120.50
Amortisarea detoriei căilor ferate de Ostu ung. (2-a emisiune).	101.75
Bonuri rurale ung.	96.—
„ urbariale ung.	100.—
Obligățiunile desp. regalilor	101.75
Împrumut cu premiu ung.	152.75
Losuri pentru regularea Tisei	145.50
Renta de hârtie austriacă	98.75
„ „ argint austriacă	98.50
„ „ aur austriacă	117.75
Losurile austr. din 1860.	168.50
„ Viena	176.—
Acțiunile bancii austro-ungare	990.—
„ „ de credit ung.	402.25
„ „ austr.	340.90
Obligățiunile cu câștig ale bancii ipot. ung.	131.50
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și economii «Albina»	101.—
Galben împărătesc	5.68
Napoleon-d'or	9.62
Mărci 100 imp. germane	59.20
Londra 10 Livres sterlingi	121.10

Prețul mărfurilor.

Piața din Blăși: Grâu, hectitr. fl. 4— până 4.50, — grâu mestecat fl. 3.50 până 3.80, — secară fl. 3.— până 3.25, — ovés fl. 2.50 până fl. —, —, cucurdu fl. 2.80 până fl. —, —, alac fl. 2.— până fl. —, —, cartofi fl. 1.50 până fl. 2.—, —, séméntă de cânepă fl. —, — până fl. —, fasolea fl. —, — până fl. —, —, —, carnea de vită chilo 48 până — cr., carnea de vițel — până — cr., carnea de porc 44 până — cr., carnea de berbec 26 până — cr., — 14 ouă cu 20 până — cr.

Editor și redactor răspundător:

Dr. Victor Szmigelski.

Nr. 72—1893.

(16) 2—3

Edictu.

După ce Iuliana Manț, r. Fejérvári gr. cat. din Blăși-opid, soția legiuită alui Ioan Turcu gr. cat. din Blăși-opid, de 22 ani și-a părăsit pre legiuitul său bărbat și nu se știe ubicațiunea aceleia, prin acesta se citéză ca în termin de un an și o zi să se presenteze înaintea subscrisului Foru matrimonial, căci la din contră procesul divorțial urdit în contra ei se va pertracta și decide și în absența ei.

Dela Forul matrimonial gr.-cat. de I. instanță alu protopopiatului Blășului.

Blăși în 24 Februaru 1893.

Georgiu Bărbănt,

adm. protop. președ. for. matr.

Depositul de ape minerale în Blăși.

Aduc la cunoștința P. T. publicului, că în farmacia mea țin în deposit apele minerale din patrie și străinătate înșirate mai la vale și le vînd în sticle singuratic or în lădi de câte 25 sticle.

Apă acra Agnes
Apă acra de Borszék
Apă acra de Belin

Apă amară de Buda { a) din isvorul Hunyadi
b) „ „ Franciscu I.
c) „ „ Rákoczy

Apă acra de Előpatak
Apă ferosă de Franzensbad
Apă acra de Giesshübl

Apă de Gleichenberg din isvorul Constantin
Apă de Karlsbad din Sprudel și Muhlquelle (isvör)

Apă de Krondorf
Apă arseno-ferosă de Levico
Apă minerală Margit (Selters ungurescu)
Apă de Marienbad
Apă acra sulfurosă de Parád
Apă acra de Répát
Apă arseno-ferosă de Roncoigno
Apă acra lithiosă Salvator
Apă acra de Selters
Apă iod-bromosă de Hall

mai departe

Sare Moor de Franzensbad, Sare și pulvere spumegătoare de Karlsbad.

Blăși în 1 Martiu 1893.

Carol Scieszl,
farmacistu.

(17) 1—5

Cu cataloge de preturi servesc la dorintia.